

Nr 202.

Av herrar **Viklund** och **Åkerström**, *angående avsättande av viss del av inflytande tipsmedel till en särskild fond för bidrag till uppförande av samlingslokaler å landsbygden.*

På grund av den allt mer rikliga tillgången å tipsmedel har chefen för handelsdepartementet under punkt 77 i tionde huvudtiteln i Kungl. Maj:ts statsverksproposition funnit anledning ifrågasätta en omprövning angående medlens fördelning å olika ändamål. I anslutning härtill föreslås också bland annat avsättning av tre miljoner kronor till en särskild fond för friluftslivets främjande, vilket torde hälsas med allmän tillfredsställelse, eftersom omfattande folkgruppers behov av friluftsvistelse samt fritidsproblemet i dess helhet nödvändiggöra särskilda samhällliga anordningar för ändamålet.

Ett spörsmål, som också inneslutes i detta stora fritidsproblem, är landsbygdens lokalfråga, som vållar särskilt ungdomen stora svårigheter. Denna ungdom saknar visserligen inte möjligheter att erhålla muskelträning och solbränna, men genom bristen på samlingslokaler saknar den i stället ett viktigt medel för den psykiska träningen samt utvecklingen av intellektuella och medborgerliga färdigheter, vilka från samhällets sida böra förtjäna lika beaktande som goda fysiska egenskaper. Det är av största vikt att personer med inomhusarbete samt industrianställda under ledigheter beredas tillfälle till rekreation ute i det fria, men det är också synnerligen angeläget, att de som ha utearbete erhålla möjlighet att inomhus ändamålsenligt använda sin fritid för t. ex. studie- och biblioteksverksamhet liksom övrigt frivilligt bildningsarbete eller föreningsverksamhet av olika slag. Inte minst viktigt är det, att den arbetslösa ungdomen, som inom vissa landsdelar finnes i ej så ringa omfattning även på landsbygden, finge genom studie- och föreningsarbete känna samhörighet med andra. I kamratkretsen kunde på detta sätt den nedbrytande känslan av att vara överflödigt hållas borta och intresset bundes vid en nyttig sysselsättning.

Den omfattande bristen på samlingslokaler försvårar emellertid landsbygds- och särskilt skogsbygdsbefolkningens ändamålsenliga utnyttjande av fritiden. Ett tillgodoseende av lokalbehovet genom sammankomster i hemmen är oftast inte heller möjligt, då bostadsförhållandena ej äro av den beskaffenhet att de medgiva en sådan anordning. Själv förmår inte heller en Ortsbefolkning ordna sin lokalfråga, emedan den är allt för fåtalig och de ekonomiska förutsättningarna saknas. I de fall då så emellertid

skett, har man oftast varit hänvisad till det ekonomiska stöd, som allmänna nöjesanordningar kunnat ge. Att på detta sätt ekonomiskt grunda ett lokalbygge på nöjestillställningar är långt ifrån någon tillfredsställande lösning av frågan, ty härigenom uppkommer en beroendeställning, som måhända överser med mindre tilltalande yttringar inom nöjeslivet, och en allmän uppslutning kring företaget försvåras. Där mera ekonomiskt oberoende föreningar svarat för lokaler, har det också visat sig att nöjeslivet kunnat hållas på en hög standard.

Den enda framkomliga vägen för uppnående av mera tillfredsställande förhållanden på här berörda område är att statsmakterna genom beviljande av lämpligt avpassade bidrag underlätta möjligheten för landsbygdens orter att lösa frågan om samlingslokaler. Samhörighetsandan i samhället skulle säkerligen inte heller förlora på om olika grupper av ungdom, som på idrottsplatsen trivas utmärkt bra tillsammans, finge ett handtag, vilket möjliggjorde för dem att gemensamt bygga ett hem för fostran och skickliggörande i samhälleligt hänseende ävensom för ändamålsenligt utnyttjande av fritiden i övrigt. Intet synes böra hindra, att dessa samlingslokaler ordnades på ett sätt, som medgäve gymnastik och inomhusidrott.

Som lösningen av här berörda lokalproblem har den största betydelse, när det för stora folkgrupper gäller att på ändamålsenligt sätt ordna för användningen av fritiden, borde ej särskilda betänkligheter kunna hysas mot en anordning, som medgäve tipsmedlens användande även för bidrag till uppförande av samlingslokaler på landsbygden. En del av dessa medel kunde därför lämpligen avsättas till en fond för ändamålet.

Innan detta kunde ske, torde emellertid vissa utredningar bliva nödvändiga. Behovet av ifrågavarande lokaler är redan tillräckligt klarlagt genom tidigare företagna undersökningar, men däremot böra frågor utredas rörande bland annat det lokala ansvaret för dessa lokaler, bidragsbestämmer och användningsföreskrifter liksom också generella byggnadsnormer i praktiskt och förbilligande syfte.

Med utgångspunkt från det sålunda här anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag rörande tipsmedlens användning måtte besluta anhålla, att Kungl. Maj:t kommande år måtte avsätta en viss, efter det föreliggande behovet avpassad del av inflytande tipsmedel till en särskild fond för bidrag till uppförande av samlingslokaler å landsbygden samt att dessförinnan nödiga utredningar i frågan måtte företagas.

Stockholm den 23 januari 1939.

K. G. Viklund.

E. Oskar Åkerström.